

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ผู้วิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรตาม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.16 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรตาม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ คุณภาพการสอนของครู มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.14 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรตาม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ คุณภาพการสอนของครู มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.13 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียน มีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.30 มีขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.12 ความคาดหวังของผู้ปกครอง มีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.16 มีขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.05 และเจตคติต่อการเรียน มีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.19 มีขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.07 โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแรงจูงใจในการเรียน ได้ร้อยละ 65

อภิปรายผล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการเรียนเมื่อพิจารณาอิทธิพลโดยรวม พบว่า มีอิทธิพลในทางบวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนปรารถนาที่จะมองถึงอนาคตข้างหน้าของการเรียนมีการตัดสินใจแสวงหาแนวทางเลือกที่ดีที่สุด โดยมีการคาดการณ์ไกลถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตการวางแผนดำเนินการตามเป้าหมายและรอคอย เพื่อประสบความสำเร็จในการเรียนซึ่งมิเชล (Mischel, 1974 : 287 ; อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2540 : 30) กล่าวว่า ความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะได้รับปัจจุบันจึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติต่อจากนั้นจะควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นตอนตามแผนที่วางไว้ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอำพรธม ไปรังจิต (2545 : 66) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยของ หทัยรัตน์ รุ่งชนศักดิ์ (2552 : 108) ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังผู้ปกครองและแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ วราภรณ์ ทองสว่างแจ้ง (2549 : 109) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลในทิศทางบวกต่อแรงจูงใจในการเรียน

2. คุณภาพการสอนของครูมีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการเรียน เมื่อพิจารณาอิทธิพลโดยรวม พบว่า มีอิทธิพลในทางบวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คุณภาพการสอนของครูย่อมส่งผลให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยตัวประกอบที่สำคัญที่อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูง เช่น ความสามารถในการเสนอบทเรียนให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสม การให้สิ่งเสริมแรงที่สอดคล้องกับผู้เรียนการค้นหาข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง การให้คำขวัญเพิ่มเติมจากในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับจันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช (2542 : 51) กล่าวว่า คุณภาพการสอนของครู คือ ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถความชำนาญ เจตคติรวมทั้งศักยภาพของบุคคลนั้นซึ่งอาจจะจำแนกออกเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ หรือก่อให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพตรงตามจุดหมาย และ แนวคิดของโบรฟี (Brophy, 1992 : 45 ; อ้างถึงใน สุรางค์ ใคว์ตระกูล, 2541 : 14) ได้ให้นิยามของการเป็นครูที่ดีและมีคุณภาพว่า ครูที่สามารถสอนให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่เรียนไป

ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับแนวคิดมิทเชล (Mitzel. 1960 : 1483-1484 ; อ้างถึงใน ประโยชน์ คุปต์กาญจนากุล. 2541 : 25) ได้เสนอเกณฑ์ในการพิจารณาคุณภาพ การสอนว่าควรประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ 1. ผลความก้าวหน้าของผู้เรียน

2. บุคลิกลักษณะของครูขณะทำการสอน 3. พฤติกรรมของครูซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเศษ ภัทรพงษ์ (2549 : 89) พบว่า คุณภาพการสอนของครูและบรรยากาศในห้องเรียนตามการรับรู้ของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3. บรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการเรียน เมื่อพิจารณาผลโดยรวม พบว่า มีอิทธิพลในทางบวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหากมีบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดีก็จะส่งผลให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนที่ดีจะทำให้ผลต่อสติปัญญา สภาพจิตใจและอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียนดังที่ บลูม (Bloom. 1964 : 87 ; อ้างถึงใน นวรัตน์ ประทุมตา. 2546 : 29) กล่าวว่า บรรยากาศเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญในการพยากรณ์คุณลักษณะของมนุษย์ เช่น สติปัญญาโดยทั่วไปและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนห้องเรียนที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ย่อมจะมีโอกาสช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ซึ่งแสดงว่านักเรียนได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเรียนหรือในห้องเรียน มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันเองในเรื่องเกี่ยวกับการเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของสุพิน บุญชูวงศ์ (2542 : 153) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้บรรยากาศการเรียนเป็นที่น่าสนใจและจูงใจให้นักเรียน ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน ซึ่งการที่ครูสามารถคุมชั้นเรียนและสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ได้ก็จะเป็นการช่วยให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและแนวคิดของสุรางค์ ไล่วตระกูล (2541 : 457) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศของห้องเรียนเพื่อเอื้อการเรียนรู้และเสริมสร้างพัฒนาการทาง ด้านบุคลิกภาพ เป็นสิ่งที่ครูทุกคนควรจะต้องตั้งเป้าหมายเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะเริ่มเข้าสอน ครูบางคนอาจจะคิดว่าทำไม่ได้ เพราะครูเองได้สังเกตบรรยากาศของห้องเรียนในฐานะเด็กนักเรียนมาเป็นเวลานาน อย่างน้อย 16 ปี ห้องเรียนส่วนใหญ่มีครูที่เป็นผู้มีอำนาจและใช้การลงโทษเป็นเครื่องมือที่จะควบคุมห้องเรียนให้มีระเบียบวินัยจากการวิจัยของนักจิตวิทยาการศึกษา พบว่าการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของเพจ (Paige. 1978 : 113 ; อ้างถึงใน พิไลพร แสนชมพู 2546 : 29) ศึกษาผลของตัวแปรทางโรงเรียน และตัวแปรภายนอกโรงเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเมืองหลวงแห่งหนึ่ง 30 โรงเรียนและในชนบท 3 แห่ง 30 โรงเรียนในชาวตะวันออก ประเทศอินโดนีเซีย ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรด้าน

บรรยากาศในชั้นเรียนส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีนัยสำคัญซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดชา
 ลุนาวงศ์ (2546 : 68) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อแรงจูงใจใฝ่
 สัมฤทธิ์นิสัยปริญญโท ได้แก่ เจตคติต่อการศึกษาระดับปริญญาโท มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง
 และความสัมพันธ์ในครอบครัว ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อแรงจูงใจใฝ่
 สัมฤทธิ์นิสัยปริญญโท ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียนและคุณภาพการสอน

4. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อแรงจูงใจใน
 การเรียน เมื่อพิจารณาอิทธิพลโดยรวม พบว่า มีอิทธิพลในทางบวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า
 ผู้ปกครองตั้งเป้าหมายในการศึกษาให้กับนักเรียนและต้องการให้นักเรียนบรรลุผลตาม
 เป้าหมายที่วางไว้ ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน เพียรพยายามดำเนินการตามที่
 ผู้ปกครองต้องการในด้านการเรียน ความประพฤติดลอดจนการเลือกอาชีพ ดังที่ ถวิล
 ธาราโภชน (2542 : 77) กล่าวว่า ความคาดหวังเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างหนึ่งในการทำงานเพราะ
 การทำงานใดก็ตามถ้าเรามีความหวังมากเราย่อมตั้งใจทำงานนั้นมาก ซึ่งสอดคล้องกับ โคลลิน

(Collins. 1997 : 580 ; อ้างถึงใน วราภรณ์ ทองสว่างแจ้ง. 2549 : 44) กล่าวว่า ความ
 คาดหวังเป็นสิ่งที่คาดหวังไว้เป็นความเชื่อว่าสิ่งใดน่าจะเกิดขึ้น และเป็นไปตามที่ต้องการ
 สอดคล้องกับ มิลเลอร์ (Miller. 1999 : 115 ; อ้างถึงใน จงลักษณ์ สีหาราช. 2548 : 25 -26)
 ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลของความเชื่อ การรับรู้และค่านิยมที่มีต่อความคาดหวังของผู้ปกครองและ
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับ
 งานวิจัยของ จำรูณ เทียมธรรม (2546 : 79) พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครอง กับแรงจูงใจ
 ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .01

5. เจตคติต่อการเรียนที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการเรียน
 เมื่อพิจารณาอิทธิพลโดยรวม พบว่า มีอิทธิพลในทางบวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีเจต
 คติต่อการเรียนที่ดี ย่อมส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียน แนวคิด เฮอร์สโตน (Thurstone. 1976 :
 49 ; อ้างถึงใน ดวงเดือน คันทะพรหม. 2543 : 22) กล่าวว่า เป็นตัวแปรทางจิตวิทยาอย่างหนึ่ง
 ที่ไม่อาจสังเกตได้ง่ายแต่เป็นความโน้มเอียงภายในแสดงออกให้เห็นได้โดยพฤติกรรมอย่างใด
 อย่างหนึ่ง เจตคดียังเป็นเรื่องของความชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก
 และความเชื่อสอดคล้องกับ ถวิล ธาราโภชน. 2542 : 79) ได้ทำวิจัย เรื่องทัศนคติกับ
 พฤติกรรมทางการเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ที่
 เรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป 72 คน โดยสเกลวัดทัศนคติที่เรียกว่า The Inventory of beliefs ให้

นักศึกษาตอบแบบเต็มข้อความให้สมบูรณ์มากที่สุดตามความรู้สึกของตนเอง และเพื่อไม่ให้เกิดการตอบเป็นไปในทำนองหลีกเลี่ยงผู้ตอบไม่ต้องลงชื่อลงในแบบสอบถามจากผลการศึกษาปรากฏว่า 1. จำนวนการขาดเรียน และทัศนคติต่อวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กัน นักศึกษาที่ขาดเรียนมากน้อยเท่าใดนั้น เนื่องมาจากทัศนคติที่เขามีต่อวิทยาลัยมากน้อยเท่านั้น กล่าวคือ ไม่ชอบวิทยาลัยมากก็อาจจะ ขาดเรียนมาก 2. เกรดที่เรียนและทัศนคติต่อวิชาที่เรียน มีความสัมพันธ์กันหมายความว่า นักศึกษาที่สนใจเรียนในวิชาใดก็จะได้เกรดดีในวิชานั้น แต่ถ้าไม่สนใจในวิชาใดเกรดที่ได้ก็จะไม่ดีด้วย 3. เกรดวิชาที่เรียนและทัศนคติทั่วไปมีความสัมพันธ์ทางบวกกัน ถ้านักศึกษาค้นคว้ามีทัศนคติทั่วไปดี เกรดที่ได้จากการเรียนวิชาต่าง ๆ ก็ย่อมจะดี แต่ถ้าทัศนคติทั่วไปไม่ดีเกรดที่ได้ก็จะไม่ดีด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัย พบว่าบรรยากาศในชั้นเรียน เจตคติต่อการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต ความคาดหวังของผู้ปกครอง และคุณภาพการสอนของครูล้วนส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน โดยบรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนมากที่สุด ดังนั้น จึงควรดำเนินการเพื่อเพิ่มระดับแรงจูงใจในการเรียน ดังนี้

1.1 บรรยากาศในชั้นเรียนและคุณภาพการสอนของครูมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน ดังนั้นจึงควรมีการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองในส่วนของผู้บริหารจะต้องส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ สร้างแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ตัวครูผู้สอนก็ควรทุ่มเทในการสอนอย่างเต็มความสามารถมีการใช้เทคนิควิธีสอน สื่อการสอนที่หลากหลายให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา หรือให้คำแนะนำ มีการพัฒนาตนเองในด้านองค์ความรู้อยู่เสมอ

1.2 เจตคติต่อการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตและความคาดหวังของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน ดังนั้นครูและผู้ปกครองเองควรมีส่วนในการเสริมสร้างเจตคติต่อการเรียนที่ดีแก่นักเรียน ควรสนับสนุนปัจจัยในการเรียนรู้แก่เด็กตามสภาพเศรษฐกิจเพื่อให้มีพัฒนาการสู่ลักษณะมุ่งอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาหรืออาชีพที่เหมาะสม ผู้ปกครองควรสนับสนุนส่งเสริมนักเรียนในเรื่องการเรียนอย่างเต็มที่เท่าที่จะทำได้ทั้งในด้านวัสดุสิ่งของ การให้ข้อมูลข่าวสารเอาใจใส่และติดตามการเรียนของนักเรียนอยู่เสมอและให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในทุกๆ ด้านเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา นักเรียนในโรงเรียนเอกชน นักเรียนในระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยลักษณะนี้ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์อื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยที่ได้ว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้

2.3 ควรมีการค้นหาตัวแปรอื่นที่มีความสัมพันธ์หรือเป็นสาเหตุให้เกิดแรงงูใจในการเรียนของนักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY